

Mücedditlerin, herhangi bir mezhebe, bir müçtehide bağlı kalmaları haramdır. Üstad bazen Şafii, bazen Hanefi imamlara uyararak azimeti gözetiyor. Hadiste var ki "ahir zamanda gelecek mehdiye uyun" buyruluyor. Ne şekilde uyacağız?

"Mücedditlerin herhangi bir mezhebe veya bir müçtehide bağlı kalması veya tabi olması haramdır" hükmü, yanlış bir hükümdür. Böyle bir hüküm fıkıh kaynaklarında yoktur. Halbuki müceddid kabul edilen çok zatlar, dört büyük mezhepten birine uymuştur. İmam Gazali, İmam Rabbani, Mevlana buna örnek olarak verilebilir.

Üstat, Şafii bir çevrede yetişmesinden dolayı Şafi Mezhebine uymuştur. Risale-i Nur'da birkaç yerde bunu vurgular.

Azimet ve takva açısından dört mezhebe uymak zor olmakla beraber güzeldir. Ama **telfik** şeklinde, yani kolayına gelecek ve işi sulandıracak bir şekilde dört mezhebe uymak caiz değildir.

Mesela Hanefilerde kanama abdesti bozar, Şafilerde bozamaz. Şafilerde kadına temas abdesti bozar, Hanefilerde bozamaz. Kişi her iki durumda da, yani hem kanama hem de kadına temas etmede, **"mezheplere uyuyorum"** deyip abdest tazelemez ise, bu **telfik** olur ki caiz değildir. Ama her iki durumda da abdest alsa müstahsendir, her iki mezhebe de uymuş olur.

Üstat fıkıh alanına girmemiştir. Bütün mesaisini iman üzerine teksif etmiştir. Fıkıhta da kaynak olarak dört hak mezhebi göstermiştir. Yani Risale-i Nur iman ve akait üzerine gitmiştir. Fıkıh sahasını ise dört imama bırakmıştır. Bu yüzden bizim fıkıhta kıstasımız dört mezheptir. Üstat belki bir mezhep kurup yeni içtihatlar yapabilirdi, ama zaman ve zemin buna müsaade etmediği için, bütün nazarını tehlikede olan iman üzerine yoğunlaştırmıştır.

"Üçüncü kaziye: "Bu kelâmda murat budur. Ve bu sadefte olan cevher budur; ben gösteriyorum." Bu kaziye ise, teşehhî ile değil, içtihadın neticesidir. Zaten müçtehid olan başka müçtehidin taklidine mükellef değildir."(1)

Müçtehidin başka bir müçtehidi taklit etmesi, bazı usul alimlerine göre caiz

görülmemiştir. Ama gerek Üstad'ın yukarıdaki ifadelerinden gerek diğer İslami kaynaklardan anlaşılır; müçtehit bir alim, dilerse başka bir müçtehidin içtihadı ile amel edebilir. Bunda muhayyerdir. Buna İmam Malik'in şu ifadeleri işaret eder; Büyük Âlim, M. Zâhid Kevserî'nin Akvemii'l-Mesalîk adlı eserinde bildirildiğine göre, Peraverdî şöyle demiştir: "İmâm Mâlik'in şöyle dediğini işittim: "Benim yanımda Ebû Hanîfe'nin fıkından alınmış bin mes'ele vardır."İbrahim İbni İshak da şöyle demiştir: "İmâm Mâlik, mes'elelerde çok kerre, Ebû Hanîfe'nin kavline itibar ederdi. Ama kesinlikle taklit etme mecburiyeti yoktur. Taklit ancak içtihat derecesine ulaşmamış mukallit kişilere zorunludur.

Hadisteki, Mehdi (r.a) ye tabi olma emri ise mutlaktır. Yani hangi alanda ve hangi hususta taklit ve tabi olunacağı belli olmadığı için, duruma göre hareket etme anlamı çıkar. Yani Mehdi sizi hangi hususta çağırırsa, ona o hususta tabi olun demektir. Yoksa fıkihta ona tabi olun diye bir mana çıkarmak yanlış olur. Zira fıkihta bir mezhep ve müçtehidini işaret edip ona tabi olmayı emretmek, şeriat usulüne münafi bir durumdur ki hadis de böyle bir hatadan münezzehtir.

(1) bk. [Muhakemat, Birinci Makale](#)